

2008

Bolagsstyrningsrapport

Innehåll Bolagsstyrning

	Sidan
INLEDNING	129
AKTIEÄGARE OCH BOLAGSSTÄMMA	129
Aktieägares rättigheter	129
Aktieägare med större innehav	129
ÅRSSTÄMMAN 2008	129
VALBEREDNING	130
REVISORER	130
STYRELSE	130
Styrelsens storlek och oberoende	130
Styrelsearbetets grunder	131
Styrelseordförande	131
Utskottsarbete	131
Internrevision	132
Styrelsens arbete 2008	132
PRINCIPER FÖR BOLAGSSTYRNING I HANDELSBANKEN	
Mål och Medel	132
Policydokument	132
Principer för ersättning till ledande befattningshavare	133
BANKENS LEDNING	134
Verkställande direktör	134
Koncernledning	134
Riskkontroll	134
Handelsbankens koncernledningsstruktur	134
Regelefterlevnad (compliance)	134
Överträdelse av noteringsavtalet	134
STYRELSENS RAPPORT OM INTERN KONTROLL AVSEENDE DEN FINANSIELLA RAPPORTERINGEN	135
Kontrollmiljö	135
Riskbedömning	135
Kontrollaktiviteter	135
Information och kommunikation	135
Uppföljning	135
STYRNINGSSTRUKTUR	136
STYRELSEN	138

Bolagsstyrningsrapport för 2008

Handelsbanken är ett svenskt publikt aktiebolag, som är noterat på Nasdaq OMX Nordiska Börs i Stockholm och tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning. Med bolagsstyrning avses ett regelverk för ledning och kontroll av bolag.

INLEDNING

Med bolagsstyrning (Corporate Governance) avses ett regelverk för ledning och kontroll av bolag. Handelsbanken tillämpar och följer Svensk kod för bolagsstyrning utan någon avvikelse. Nedan används "banken" för hela koncernens verksamhet om inte sammanhanget kräver att skillnad görs mellan moderbolag och dotterbolag. Denna bolagsstyrningsrapport utgör inte en del av de formella årsredovisningshandlingarna och har inte granskats av bankens revisorer.

I denna rapport beskrivs huvudsakligen förhållanden som inte redan följer av de regelverk som bankens verksamhet omfattas av, såsom aktiebolagslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar, omfattande lagreglering av värdepappersrörelsen och försäkringsrörelsen.

Bankrörelse får drivas bara efter tillstånd och den svenska Finansinspektionen har lämnat Handelsbanken ett sådant tillstånd. Finansinspektionen har även lämnat Handelsbanken tillstånd att bedriva värdepappersrörelse. I Handelsbankskoncernen finns bolag med tillstånd att bedriva försäkringsrörelse och fondverksamhet. Inspektionen prövar därutöver en rad ärenden såsom ledningsprövning av styrelseledamöter och den verkställande ledningen och möjlighet för banken att själv beräkna sitt kapitalkrav.

Inspektionen utövar tillsyn över bankens verksamhet i Sverige och i alla de länder där banken eller dess dotterbolag bedriver verksamhet i filial. Tillsynen är mycket omfattande och bygger, förutom på lagar och förordningar, på ett antal allmänna råd och föreskrifter från inspektionen, som ofta i detalj anger hur lagar och förordningar ska tillämpas av banken. Hit hör inspektionens allmänna råd om styrning och kontroll av finansiella företag. Råden från Finansinspektionen är, till skillnad från föreskrifter, inte bindande, men banken följer regelmässigt inspektionens råd.

Finansinspektionen kräver en omfattande rapportering avseende bland annat bankens organisation, beslutsstruktur, rapporteringsvägar, interna kontroll, de olika rörelsegrenarnas utveckling, bankens villkor och information till främst privatkunder. Finansinspektionen följer även löpande upp efterlevnaden av villkoren i lämnade tillstånd och bankens rapportering genom platsbesök och avger därefter rapport till bankens ledning över sina iakttagelser.

I många länder utövar även värmlandets tillsynsmyndighet tillsyn över bankens verksamhet i landet. I ett fåtal länder bedriver banken eller något av dess dotterbolag av lokala legala skäl hela eller delar av verksamheten i dotterbolag. Då utövas tillsynen av tillsynsmyndigheten i värmlandet. Detta förekommer bland annat i Danmark, Finland och Norge samt i Irland, Luxemburg, Ryssland och USA.

Bankens riskhantering beskrivs utförligt i not K2 under rubriken Risker och kapitalhantering på sidorna 50–63 och berörs därför endast översiktligt i bolagsstyrningsrapporten.

AKTIEÄGARE OCH BOLAGSSTÄMMA

Aktieägares rättigheter

Aktieägares rätt att besluta i bolagets angelägenheter utövas på bolagsstämman. Ordinarie bolagsstämma (årsstämma) utser styrelse och revisorer samt beslutar om arvoden. Årsstämman fastställer resultat- och balansräkning samt tar ställning till frågan om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören. Information inför och protokoll från bankens bolagsstämmor återfinns på bankens webbplats www.handelsbanken.se. Kallelse och förslag till bolagsstämmor översätts till engelska och finns tillgängliga på webbplatsen.

Årsstämman beslutar om bolagsordningen, vilket är det grundläggande styrdokumentet i banken. Där framgår vilken verksamhet banken ska bedriva, aktiekapitalets storlek, aktieägarnas rätt att delta i bolagsstämma och vad som ska förekomma på årsstämman.

Handelsbankens aktier finns i två serier, A och B. Serie A är den helt dominerande serien och svarar för 98,1% av alla utestående aktier. Aktier av serie A har en röst vardera och aktier av serie B har en tiodelns röst vardera.

Handelsbankens bolagsordning anger att ingen aktieägare vid bolagsstämma får rösta för mer än 10% av det totala antalet röster i banken.

Aktieägare, som vill få ett ärende behandlat vid årsstämman, ska inkomma med en skriftlig begäran till styrelsen i så god tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till stämman.

Aktieägare med större innehav

Antalet aktieägare i banken överstiger 100 000. Två aktieägare har mer än 10% av rösterna i banken, nämligen Stiftelsen Oktogonen med 10,8% och Industrivärden med 10,6%. Uppgift om bankens största aktieägare finns på sidan 22.

ÅRSSTÄMMAN 2008

Ordinarie årsstämma ägde rum den 23 april 2008. Över 900 aktieägare och ombud deltog på stämman. De närvarande representerade 52,5% av alla röster i banken. Alla styrelseledamöter var närvarande, utom styrelsens ordförande Lars O Grönstedt. Vidare deltog de stämموvalda revisorerna. Ordförande vid stämman var advokat Sven Unger, Mannheimer Swartling Advokatbyrå.

Stämman beslöt om en ordinarie vinstutdelning med 8,50 och en extra utdelning med 5,00 kronor per aktie. Vidare lämnades ett bemyndigande för styrelsen att förvärva högst 20 miljoner A- och/eller B-aktier under tiden till årsstämman 2009. Stämman beslöt samtidigt att dra in samtliga tidigare återköpta aktier. Därutöver beslöts att banken får underlätta värdepappersrörelsen genom att förvärva upp till 2% av bankens A- och/eller B-aktier till bankens handelslager.

Stämman beslöt även om en emission av ett konvertibelt förlagslån (personalkonvertibel) om högst 2 300 mnkr. Teckningsberättigade var anställda i koncernen. En mer utförlig beskrivning finns på sidan 22.

Årsstämman beslöt att styrelsen ska bestå av tolv ledamöter. Samtliga styrelseledamöter omvaldes för tiden till slutet av nästa årsstämma, utom Grönstedt, som avböjt omval. Hans Larsson valdes till ny ordförande i styrelsen.

Till revisorer omvaldes KPMG AB och Ernst & Young AB för perioden fram till slutet av årsstämman 2012.

Protokollet från årsstämman finns tillgängligt på bankens webbplats.

VALBEREDNING

Årsstämman 2008 beslöt att valberedningen ska bestå av fem ledamöter; styrelsens ordförande och en representant för var och en av de fyra största ägarna per den 31 augusti 2008. Stämman uppdrog åt styrelsens ordförande att kontakta de största ägarna för att dessa skulle utse var sin representant att jämte ordföranden utgöra valberedning. Så har skett och 2009 års valberedning utgörs av:

Valberedningens sammansättning och röstrepresentation		
Representant	Ägare	Röstandel i %
Henrik Forssén	Stiftelsen Oktogonen	10,8
Carl-Olof By, ordförande	Industrivärden	10,6
Bo Selling	Alecta	4,1
Lars Öhrstedt	AFA Försäkring	2,5
Hans Larsson, styrelseordförande	Handelsbanken	

Samtliga ledamöter är oberoende i förhållande till banken, bankledningen och den röstmässigt störste aktieägaren utom Henrik Forssén som är anställd i banken och styrelseledamot i Stiftelsen Oktogonen. Uppgifter om valberedningens sammansättning har funnits tillgänglig på bankens webbplats sedan den 22 oktober 2008.

Valberedningens uppgift är att inför årsstämman den 29 april 2009 utvärdera styrelsens arbete och lämna förslag på val av ordförande på årsstämman, ordförande och övriga ledamöter i styrelsen, styrelsearvode till ordföranden och övriga ledamöter samt ersättning för utskottsarbete samt arvode till revisorer.

REVISORER

Stefan Holmström är huvudrevisor för KPMG AB och sedan 2008 ordförande i revisorskollegiet i Handelsbanken. Holmström har varit auktoriserad revisor sedan 1975. Han är även revisor i Länsförsäkringar AB, Svenska Rymdaktiebolaget, Active Biotech AB, Proffice AB och Lantbrukarnas Riksförbund. Holmström är född 1949.

Erik Åström har varit auktoriserad revisor sedan 1989 och är sedan 2008 huvudansvarig revisor från Ernst & Young i Handelsbanken. Härutöver är Åström revisor i bland annat Apoteket AB, Hakon Invest, Hennes & Mauritz AB, Investment AB Kinnevik, Modern Times Group MTG AB och Saab AB. Åström är född 1957.

STYRELSE

Sedan årsstämman utsett Hans Larsson till styrelsens ordförande, utsågs Anders Nyrén och Fredrik Lundberg till vice ordförande på det konstituerande styrelsesammanträdet i anslutning till årsstämman. Styrelsen utsåg samtidigt ledamöter till kreditkommittén, revisionsutskottet och ersättningsutskottet. Uppgifter om styrelsen lämnas på sidan 138–139.

Styrelsens storlek och oberoende

Styrelsen består av tolv ledamöter. Två av dessa stämموvalda ledamöter representerar Stiftelsen Oktogonen, bankens resultatandelsstiftelse där de anställda är delägare (destinatärer). Härutöver har de anställda ingen representant i styrelsen. Andelen kvinnor i styrelsen uppgår till 33%.

Noteringskraven för Nasdaq OMX Nordiska Börs i Stockholm innehåller vissa bestämmelser beträffande styrelsens sammansättning. Svensk kod för bolagsstyrning är sedan den 1 juli 2008 anpassad till dessa regler. Bland annat ska en majoritet av de stämموvalda ledamöterna vara oberoende i förhållande till banken och bankledningen. Vidare måste minst två av dessa ledamöter även vara oberoende i förhållande till bankens större aktieägare. Högst en ledamot kan arbeta i bankens ledning eller i ledningen i dess dotterbolag. Handelsbanken uppfyller dessa krav.

För varje ledamot gör valberedningen en samlad bedömning av dennes oberoende i förhållande till banken och bankledningen å ena sidan och i förhållande till bankens större ägare å andra sidan. Vid bedömningen av oberoendet i förhållande till banken och bankledningen beaktas bland annat i vilken omfattning ledamoten har direkta eller indirekta affärsförbindelser eller andra omfattande ekonomiska mellanhavanden med banken. En ledamot som direkt eller indirekt har krediter i banken behöver inte endast på den grunden anses vara beroende i förhållande till banken eller bankledningen. Med större ägare avses aktieägare som direkt eller indirekt kontrollerar tio procent eller mer av aktierna eller rösterna i banken.

Den enda styrelseledamoten som arbetar i bankledningen är verkställande direktören Pär Boman. Valberedningen har med beaktande av ändringarna i koden gjort bedömningen att ordförande Hans Larsson, vice ordförandena Anders Nyrén och Fredrik Lundberg samt ledamöterna Pirkko Alitalo, Göran Ennerfelt, Sigrun Hjelmquist, Sverker Martin-Löf, Jon Fredrik Baksaas och Bente Rathe är oberoende i förhållande till banken och bankledningen. Det innebär att Larsson och Ennerfelt inte längre anses beroende på grund av den tid de varit ledamöter i styrelsen. Hans Larsson, Pirkko Alitalo, Göran Ennerfelt, Sigrun Hjelmquist, Jon Fredrik Baksaas och Bente Rathe är dessutom oberoende i förhållande till bankens större ägare. Pär Boman, Ulrika Boëthius och Tommy Bylund är anställda och således beroende i förhållande till banken.

Oberoende i förhållande till banken och bankledningen	Oberoende i förhållande till banken och bankledningen och större ägare	Beroende i förhållande till banken
Hans Larsson	Hans Larsson	Pär Boman
Pirkko Alitalo	Pirkko Alitalo	Ulrika Boëthius
Göran Ennerfelt	Göran Ennerfelt	Tommy Bylund
Sigrun Hjelmquist	Sigrun Hjelmquist	
Jon Fredrik Baksaas	Jon Fredrik Baksaas	
Bente Rathe	Bente Rathe	
Sverker Martin-Löf		
Anders Nyrén		
Fredrik Lundberg		

Styrelsearbetets grunder

Styrelsens övergripande uppgift enligt aktiebolagslagen är att för ägarnas räkning svara för bankens organisation och förvaltning av dess angelägenheter.

En banks rörelse ska organiseras och drivas på ett sådant sätt att bankens struktur, förbindelser med andra företag och ställning kan överblickas. Det övergripande ansvaret för detta vilar på styrelsen.

De grundläggande frågorna om kompetensfördelningen mellan styrelse, styrelsens utskott, ordförande, verkställande direktör och internrevision kommer till uttryck i styrelsens arbetsordning samt i styrelsens instruktion till verkställande direktören och i dess instruktion till chefen för internrevisionen.

Styrelseordförande

Av styrelsens arbetsordning framgår bland annat att ordföranden ska se till att styrelsens arbete bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina skyldigheter. I detta ligger att organisera och leda styrelsens arbete för att skapa bästa möjliga förutsättningar för styrelsens arbete och för att tillse att styrelsen löpande uppdaterar och fördjupar sina kunskaper om banken och att nya ledamöter får lämplig introduktion och utbildning. Ordföranden ska även stå till förfogande som rådgivare och diskussionspartner till verkställande direktören, men har även att utvärdera dennes arbete och redogöra för sin bedömning i styrelsen. Till ordförandens uppgifter hör också att vara ordförande och leda sammanträdena i Kreditkommittén och Ersättningsutskottet samt att vara ledamot i Revisionsutskottet. Det ankommer vidare på ordföranden att se till att styrelsens arbete utvärderas årligen och att informera valberedningen om utvärderingen. Han ansvarar slutligen för kontakterna med de större ägarna i ägarfrågor och har som ordförande i bankens pensionsstiftelse, pensionskassa och personalstiftelse även ett övergripande ansvar för de ägarfrågor som är förknippade med aktieinnehaven i dessa. I styrelsen förekommer i övrigt ingen annan arbetsfördelning än vad som följer av arbetet i styrelsens utskott.

Utskottsarbete

Kreditkommitté

Kreditkommittén består av nio ledamöter; ordföranden (Hans Larsson), vice ordförandena (Anders Nyrén och Fredrik Lundberg), ordföranden i Revisionsutskottet (Sverker Martin-Löf), verkställande direktören (Pär Boman), chefen för Kreditavdelningen (Olle Lindstrand), jämte tre av styrelsen utsedda styrelseledamöter (Pirkko Alitalo, Tommy Bylund och Sigrun Hjelmquist) på cirkulation i tvåårsintervaller. Kreditkommittén sammanträder i regel en gång i månaden för beslut i alla kreditärenden över viss limitnivå och som inte på grund av ärendets stora betydelse ska avgöras av styrelsen i sin helhet. Kreditchefen föredrar alla ärenden för verkställande direktören innan de anmäls för beslut. Kreditinstruktionen medger att verkställande direktören och chefen för Centrala Kreditavdelningen fattar beslut i kreditärende mellan sammanträden om dröjsmål med beslut skulle innebära olägenhet för banken eller kredittagaren. Regionbankscheferna och chefen för Handelsbanken International föredrar ärenden från den egna enheten och deltar som åhörare till övriga ärenden, vilket ger dem en god bild av styrelsens syn på risk. Kreditärenden som beslutas av styrelsen i sin helhet föredras av kreditchefen.

Revisionsutskott

Revisionsutskottet består av styrelsens ordförande (Hans Larsson) och två av styrelsen utsedda styrelseledamöter (Sverker Martin-Löf och Bente Rathe). De senare är båda oberoende i förhållande till banken och bankledningen och Bente Rathe är även oberoende i förhållande till större ägare. Bägge har redovisningskompetens. Ordförande i utskottet är Sverker Martin-Löf. Revisionsutskottet ska övervaka dels den finansiella rapporteringen, dels effektiviteten i bankens och koncernens interna kontroll, internrevision och riskhanteringssystem. Utskottet ska ha regelbunden kontakt med externrevisorerna, som rapporterar till utskottet om viktiga omständigheter som framkommit vid den lagstadgade revisionen, särskilt om brister i den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Utskottet ska även ta del av rapporter från de ansvariga för compliance- och riskkontrollfunktionerna. Utskottet sammanträder i regel fem gånger om året, normalt i samband med kvartals- och årsrapport. Föredragande i utskottet är verkställande direktören, CFO, chefen för internrevisionen och chefen för Compliance samt huvudrevisorerna från de av årsstämman utsedda revisorerna.

Ersättningsutskott

Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande (Hans Larsson) och två av styrelsen utsedda styrelseledamöter (Pirkko Alitalo och Sigrun Hjelmquist). Samtliga ledamöter är oberoende i förhållande till banken och bankledningen. Årsstämman beslutar om riktlinjer för ersättningsvillkor till ledande befattningshavare. Styrelsen beslutar om ersättning för verkställande direktören och chefen för internrevisionen och fastställer ramar för ersättning till ledande befattningshavare. Ersättningsutskottet bereder ärenden som ska beslutas av styrelsen och årsstämman.

Internrevision

Chefen för Internrevisionen utses av styrelsen. Funktionen har drygt åttio medarbetare av vilka ett stort antal har kompetens motsvarande auktoriserad revisor. Bankens externrevisorer utvärderar och kvalitetssäkrar internrevisionens arbete. Internrevisionens uppdrag grundas på en av styrelsen fastställd policy för den interna revisionsverksamheten. Granskningsarbetet ska fokuseras på verksamheter och rutiner som är väsentliga och/eller riskfyllda. Planerade revisionsuppgifter dokumenteras årligen i en revisionsplan som på styrelsens vägnar fastställs av styrelsens Revisionsutskott. Resultatet av internrevisionens granskningar, de åtgärder som ska vidtas och statusen avseende dessa, avrapporteras löpande till Revisionsutskottet.

Styrelsens arbete 2008

Styrelsen hade under året fjorton sammanträden inklusive ett tvådag-ars strategimöte. Härutöver har Kreditkommittén sammanträtt tolv gånger, Revisionsutskottet fem och Ersättningsutskottet sex gånger under 2008. Styrelsen diskuterade regelbundet det ekonomiska läget, bankens strategi samt bankens ställning i förhållande till andra banker. Vidare gjordes översyn och uppföljning av risklimiter för marknadsrisker och likviditetsrisker med mera. Dessutom informerades styrelsen om operativa risker, beslutade i upplåningsfrågor, större kreditärenden samt större investeringar och andra strategiska frågor.

Styrelsen beslöt under året att förvärva Lokalbanken i Danmark.

Utvärdering av styrelsens arbete skedde under året genom enskilda samtal mellan styrelsens ordförande och de enskilda ledamöterna. Resultatet diskuterades i styrelsen vid sammanträdet i november. Resultatet av utvärderingen och en redogörelse för diskussionen i styrelsen har delgetts valberedningen genom ordföranden. Styrelsen sammanträdde även vid ett tillfälle utan att verkställande direktören var närvarande för utvärdering av dennes arbete.

PRINCIPER FÖR BOLAGSSTYRNING I HANDELSBANKEN**Mål och Medel**

Banken har under lång tid skapat en tydlig företagskultur som kommer till uttryck i den interna skriften Mål och Medel. Skriften beskriver bankens mål, idé och sätt att arbeta och den läses och diskuteras av alla medarbetare i banken. Mål och Medel finns översatt till alla nordiska språk, engelska och polska.

Parallellt med det informella samtalet har styrelsen fastställt principer och förhållningssätt samt limiter och måttal genom en rad policyer. För att ge en föreställning om innehållet i dessa policydokument, omnämns de här i all korthet.

Policydokument**Mål och strategi**

Bankens övergripande mål är att ha högre räntabilitet på eget kapital än ett vägt genomsnitt för jämförbara börsnoterade nordiska och brittiska banker. Det ska uppnås genom att ha de mest nöjda kunderna och en högre kostnadseffektivitet än i jämförbara banker. Bankens arbetssätt utgår från ett samlat kundansvar så nära kunden som möjligt.

Kreditpolitik

Kredit får endast beviljas om kredittagaren på goda grunder kan förväntas fullgöra förbindelsen. Krediter ska normalt vara säkerställda. Om kassaflödet är tillräckligt starkt, får kredit lämnas utan säkerhet. Banken eftersträvar att dess historiskt låga kreditförlustnivå i förhållande till andra banker ska bestå och därmed bidra till bankens lönsamhetsmål samt till att bibehålla en god finansiell ställning.

Operativa risker

Ansaret för operativa risker är en integrerad del i chefsansvaret i hela koncernen. Operativa risker ska hanteras så att koncernens operativa förluster förblir små, både i jämförelse med tidigare inträffade förluster och med andra bankers förluster. Risker som kan leda till de mest allvarliga konsekvenserna ägnas särskild uppmärksamhet och avgör vilken sannolikhet för förlust som kan accepteras.

Kapitalpolicy

Banken ska ha ett ekonomiskt kapital som motsvarar alla risker som kan leda till oväntade förluster och som säkerställer att primärkapitalet täcker det legala minimikapitalkravet, allt med av styrelsen fastställd säkerhetsmarginal. Bankens kapital situation ska också stödja en fortsatt hög rating hos de viktigaste rating-instituten.

Finanspolicy

CFO ansvarar för koncernens likviditet och kapitalanskaffning inom ramen för den likviditetsrisklimit styrelsen fastställt. Den kortfristiga upplåningen ska vara väl diversifierad avseende marknad, valuta och löptid. Styrelsen fastställer ramar för den långfristiga upplåningen. En beredskapsplan ska finnas för krishantering vid störningar på finansmarknaden.

Finansiell riskpolicy

Med finansiella risker avses marknadsrisker och likviditetsrisker. Marknadsriskerna delas i sin tur in i ränterisker, aktiekursrisker, valutakursrisker och råvaruprisrisker. Styrelsen fastställer mätmetoder och limiter för finansiella risker samt ålägger verkställande direktören att organisera en oberoende riskkontrollfunktion med tillräckliga resurser för en ändamålsenlig uppföljning av marknadsrisker och likviditetsrisker.

Informationspolicy

Den information som lämnas till aktiemarknaden ska vara korrekt, relevant och tillförlitlig samt i enlighet med börsens regler. Offentliggörande av information ska ske så snart som möjligt och samtidigt till börsen, investerare, analytiker, nyhetsbyråer och övriga media. Vid presskonferenser och kapitalmarknadsdagar inbjuds normalt media och analytiker samtidigt.

Etiska riktlinjer

Styrelsen och anställda i banken ska uppträda så att förtroendet för banken upprätthålls. All verksamhet i banken ska präglas av hög etisk standard. Kunderna ska behandlas med respekt och ekonomisk rådgivning ska utgå från kundens behov. Intressekonflikter hanteras enligt interna och externa regler. Vid tvekan om vad som är etiskt godtagbart, ska frågan diskuteras med närmaste chef.

Policy för intern revisionsverksamhet

Internrevision ska värdera koncernens effektivitet och ändamålsenlighet avseende processer för riskhantering, intern styrning och kontroll. Revisionen ska självständigt och oberoende granska koncernens redovisning, att väsentliga risker identifieras och hanteras tillfredsställande och att väsentlig finansiell lednings- och verksamhetsinformation är tillförlitlig, korrekt och lämnas i tid.

Policy för hantering och rapportering av händelser av väsentlig betydelse

Händelser av väsentlig betydelse ska rapporteras till Finansinspektionen. Här avses händelser som kan äventyra bankens stabilitet eller skyddet för kundernas tillgångar, om det finns risk för sådan betydande förlust att banken inte kan uppfylla sina åtaganden mot sina kunder eller fel uppstår i tekniska system som kan påverka skyddet för kundernas inlåning.

Policy för bankens utnyttjande av externrevisorernas tjänster

Banken anlitar de bolagsstämmovalda revisorerna, förutom för revision, även för alla andra arbetsuppgifter som ankommer på revisorer enligt lag eller andra externa krav. Härutöver fördras särskild prövning innan revisor anlitas för annat uppdrag för bankens räkning och sådana uppdrag ska rapporteras till Revisionsutskottet.

Policy för regelefterlevnad (Compliance)

Med regelefterlevnad avses efterlevnad av lagar, förordningar och interna regler samt god sed eller god standard i den tillståndspliktiga verksamheten. Det betyder att Finansinspektionens råd och en branschkod, såsom svensk kod för bolagsstyrning, som anses representera god sed, ska efterlevas av banken. Funktionen ska informera styrelsen och verkställande direktören om regel- efterlevnaden.

Policy för uppdragsavtal

Policyn tar sikte på när banken lägger ut tillståndspliktig verksamhet att utföras av annan, till exempel drift av datasystem, inlösen av betalkorttransaktioner eller annan verksamhet som har naturligt samband med bankens verksamhet. Bankens eller dess dotterbolag ansvarar alltid för att den verksamhet som lagts ut drivs i enlighet med det tillstånd som kan vara kopplat till verksamheten.

Policy om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av särskilt allvarlig brottslighet

Policyn är baserad på brottsförebyggande lagar inom det finansiella området som lagen om åtgärder mot penningtvätt och lagen om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet (terroristverksamhet). Bankens ska inte medverka i affärer som misstänks ha en koppling till brottslig verksamhet eller som medarbetaren inte förstår innebörden av.

Principer för ersättning till ledande befattningshavare

Årsstämman 2008 har på styrelsens förslag fastställt följande riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare.

- De samlade totala ersättningarna ska vara marknadsmässiga.
- Ersättning ges endast i form av fast lön samt sedvanliga löneförmåner.
- Rörliga ersättningsformer som bonus eller tantiem förekommer inte.
- De ledande befattningshavarna omfattas, på samma villkor som alla medarbetare i banken, av resultatandelssystemet Oktogonen.
- Pensionsåldern är lägst 60 år, dock kan pensionsåldern för verkställande direktören vara lägre.
- Uppsägningstiden är från befattningshavarens sida sex månader och från bankens sida tolv månader. Om banken säger upp avtalet senare än fem år efter inträde i bankledningen utgör uppsägningstiden tjugofyra månader. Undantagsvis kan uppsägningstiden vara kortare.
- Avgångsvederlag utgår ej.

Principen om fast lön utan rörliga inslag eller bonus utgår från att långsiktigt förtroende svårigen kan kombineras med kortsiktiga belöningar. Principen ska gälla alla medarbetare i koncernen som har rätt att fatta beslut om kreditrisk, marknadsrisk, likviditetsrisk och förhållanden som medför operativ risk, liksom naturligtvis, medarbetare inom riskkontroll, compliance och internrevision.

Inte heller i styrelsen förekommer annat än fast arvode för styrelseuppdraget, med tillägg av fast arvode för utskottsarbete.

Pensionsvillkoren för alla medarbetare i banken är förmånsbestämda, att utgå med en viss andel av slutlönen under återstående livstid. Om verkställande direktören Pär Boman upprätthåller sin befattning som verkställande direktör intill avtalad pensionsålder, 58 år, utgår ålderspensionen med 65% av lönen omedelbart före pensionstidpunkten. För vice verkställande direktörer utgår ålderspensionen med 65% i åldersintervallet 60–64 år, och från 65 års ålder utgår ålderspension med 10% av årslönen upp till 7,5 prisbasbelopp. Härtill kommer pension enligt allmän försäkring. På lönedelar överstigande 7,5 prisbasbelopp utgår ålderspension med 65%.

Ersättningsvillkoren för verkställande direktören, chefen för kreditavdelningen och för övriga vice verkställande direktörer tillsammans redovisas närmare i not 8. Ersättningen till styrelsens ledamöter framgår under Styrelsen på sidan 138–139.

BANKENS LEDNING

Verkställande direktör

Pär Boman är verkställande direktör sedan i april 2006. Boman är 47 år och har arbetat i Handelsbanken sedan 1991. Under tiden till inträdet i bankledningen 1998, har Boman upprätthållit befattningar som controller samt kreditexpert vid regionhuvudkontoret i Linköping, kontorschef i Norrköping och som vice verkställande direktör och chef för Regionbank Danmark och därefter för Handelsbanken Markets. Boman har både ingenjörsoch ekonomexamen. Boman är ordförande i Svenska Bankföreningen, men har därutöver inga uppdrag utanför banken. Eget och närståendes innehav av aktier i banken uppgår till 5 171, varav 3 671 indirekt via resultatandelsstiftelsen Oktogonen. Därutöver har Boman under året tecknat personalkonvertibler för 5 mnkr och med en konverteringskurs på 188,63 kronor per aktie, motsvarande 26 507 aktier.

Koncernledning

Handelsbanken har en strikt decentraliserad arbetsmodell, där de flesta viktiga affärsbesluten tas ute på kontoret, nära kunden. Detta innebär också att banken har en mycket platt organisation – mellan kontorschefen och verkställande direktören finns enbart en nivå – regionbankschef. Detta ger korta, effektiva och tydliga beslutsvägar.

Riskkontroll

Riskkontrollfunktionen har kortfattat beskrivits under översikten av bankens styrningsstruktur på sidan 136–137. En mer utförlig beskrivning framgår som nämnts i inledningen till denna rapport, i not K2 på sidan 50–63.

Handelsbankens koncernledningsstruktur

De senaste årens kraftiga expansion – inte minst utanför Sverige – har ökat kraven på dessa beslutsvägar. För att behålla och förstärka den decentraliserade arbetsmodellen har Handelsbankens koncernledning under året organiserats i fyra distinkta grupperingar enligt nedan:

Centrala Bankledningen	Stabschefer	Affärsområdeschefer	Regionbankschefer
------------------------	-------------	---------------------	-------------------

Uppgifter om koncernledningen framgår på sidan 140.

Regelefterlevnad (Compliance)

Regelefterlevnad är ett ansvar för alla i koncernen. Inrättandet av compliancefunktioner centralt, inom regionbanker och varje affärsområde och i varje land där banken är verksam, fritar inte någon medarbetare från ansvaret för att följa de externa och interna regler som gäller för verksamheten. Regelverken är emellertid ofta komplicerade eller den enskilde medarbetarens erfarenhet ibland begränsad, varför möjligheten till vägledning är väsentlig för undvikande av misstag.

Chefen för Compliancefunktionen är tillika chef för den Centrala Juristavdelningen i banken och rapporterar direkt till verkställande direktören, men har även att rapportera om regelefterlevnaden i koncernen till Revisionsutskottet minst två gånger om året. Juristavdelningen blir ofta involverad i den löpande affärsverksamheten. För att ytterligare markera compliancefunktionens oberoende, har en separat compliancefunktion skapats under chefen för Centrala Juristavdelningen, parallellt med juristfunktionen.

De viktigaste uppgifterna för compliancefunktionen är att informera om och hjälpa till att identifiera och bedöma de risker som kan uppkomma till följd av bristande regelefterlevnad, liksom att biträda vid utformningen av interna regler och att informera om nya och ändrade regler för verksamheten.

Överträdelse av noteringsavtalet

Banken har i samband med presentationen av resultatet för årets första nio månader redovisat volymutvecklingen under första hälften av oktober, utan att detta framgått av kvartalsrapporten. Nasdaq OMX Nordiska Börs i Stockholm har konstaterat att banken inte kunde undgå kritik för det inträffade och därmed avslutat ärendet.

STYRELSENS RAPPORT OM INTERN KONTROLL AVSEENDE DEN FINANSIELLA RAPPORTERINGEN

Redogörelsen för Handelsbankens process för intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen grundar sig på det ramverk som tagits fram av The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). Processen har utformats för att säkerställa att fastlagda principer för finansiell rapportering och intern kontroll efterlevs och att den finansiella rapporteringen är upprättad i överensstämmelse med lag, tillämpliga redovisningsstandarder och övriga krav på noterade bolag. Denna rapport utgör inte en del av de formella årsredovisningshandlingarna och har inte granskats av bankens revisorer.

Kontrollmiljö

Grundläggande för Handelsbankens process för intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen är den kontrollmiljö – det vill säga den organisationsstruktur och ansvarsfördelning samt de riktlinjer och styrande dokument – som beskrivits tidigare i bolagsstyrningsrapporten. Riskbedömning – det vill säga identifiering och hantering av de risker som kan påverka den finansiella rapporteringen – utgör också en del av processen, liksom de kontrollaktiviteter som syftar till att förebygga, upptäcka och korrigera fel och avvikelser.

Riskbedömning

En viktig del av riskbedömningen utgör de självvärderingar som årligen utförs på regionbanker, dotterbolag och centrala avdelningar. I självvärderingen ingår att definiera händelser som utgör potentiella risker för verksamheten samt att uppskatta sannolikheten för, och konsekvenserna av att händelserna inträffar. Internkontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgör en del av den totala analys av enhetens operativa risker som självvärderingen innebär. Särskild hänsyn tas till risken för oegentligheter och risken för förlust eller förskingring av tillgångar. Med utgångspunkt från självvärderingen utformas en åtgärdsplan.

Handelsbankens riskhantering i övrigt beskrivs i detalj i not K2 på sidan 50–63.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteter finns inbyggda i hela processen för finansiell rapportering. Centrala Ekonomiavdelningen ansvarar för koncernredovisning och koncernbokslut, ekonomiska och administrativa styrsystem, koncernens kapitalbas, skatteanalys samt den koncerngemensamma myndighetsrapporteringen. På Centrala Ekonomiavdelningen vilar också ansvaret för att instruktioner av betydelse för den finansiella rapporteringen görs kända och tillgängliga för berörd personal.

Inom redovisnings- och controllerorganisationen sker fortlöpande avstämningar och kontroller av redovisade belopp samt analyser av resultat- och balansräkningar.

Ekonomiansvariga på regionbanker, dotterbolag och centrala avdelningar ansvarar för att kontrollaktiviteterna i den finansiella rapporteringen för deras respektive enheter är ändamålsenliga – det vill säga är utformade för att förebygga, upptäcka och korrigera fel och avvikelser – samt står i överensstämmelse med interna riktlinjer och instruktioner. Vid varje kvartalsbokslut intygar enheterna att föreskrivna periodiska kontroller och avstämningar av konton utförts.

Koncernens värderingskommitté har till uppgift att skapa förutsättningar för korrekt värdering av de tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Motsvarande ansvar har värderingskommittén när det gäller värdering av värdepapper som klassats som lånefordringar, tillgängliga för försäljning eller innehav till förfall samt finansiella garantier. Det sker genom att värderingskommittén ansvarar för att interna riktlinjer, instruktioner och tillämpliga modeller vid värdering av nämnda tillgångar och skulder är ändamålsenliga och i enlighet med externa regelverk.

En hög IT-säkerhet är en förutsättning för god intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. I koncernens informationssäkerhetspolicy finns regler och riktlinjer för att säkerställa tillgänglighet, riktighet, sekretess och spårbarhet i informationen i affärssystemen.

Som ett led i arbetet med att kvalitetssäkra den finansiella rapporteringen har styrelsen inrättat ett revisionsutskott bestående av styrelsens ordförande samt två styrelseledamöter. Inom utskottet behandlas kritiska redovisningsfrågor samt de finansiella rapporter som banken lämnar. Utskottet övervakar också effektiviteten i internkontroll, internrevision och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen, se vidare under rubriken Utskottsarbete på sidan 131.

Information och kommunikation

Banken har informations- och kommunikationsvägar som syftar till att främja fullständighet och riktighet i den finansiella rapporteringen. Koncernens övergripande redovisningsinstruktion och särskilda rutinbeskrivningar för bokslutsarbetet kommuniceras till berörda medarbetare via koncernens intranät. Det system som används för finansiell rapportering omfattar hela koncernen.

Uppföljning

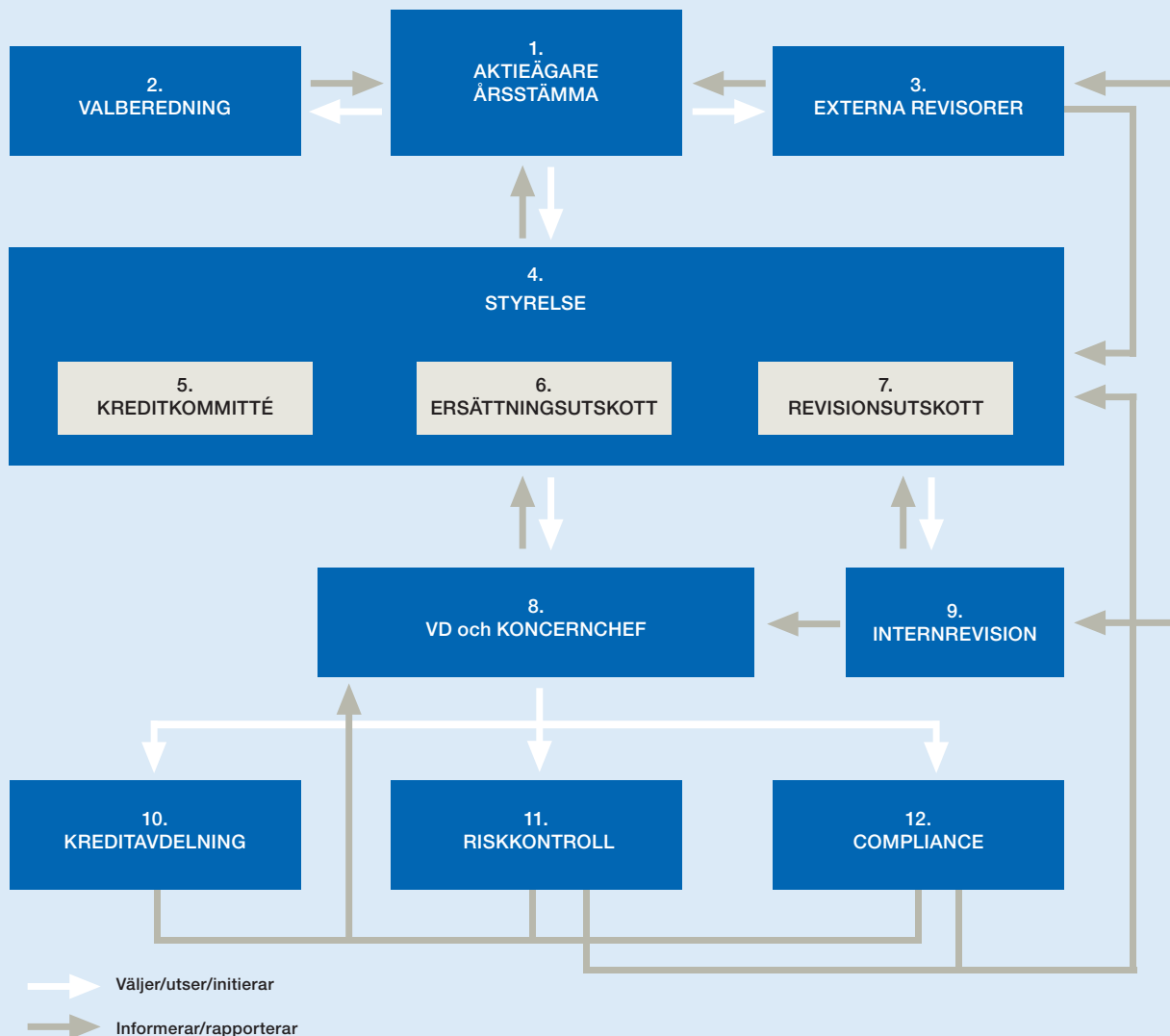
Internrevisionen, Centrala Riskkontrollen, och redovisnings- och controlleravdelningarna följer upp efterlevnaden av interna policyer, instruktioner och andra styrdokument. Uppföljningen sker på central nivå, men också på lokal verksamhetsnära nivå – inom regionbanker, dotterbolag och andra affärsområden.

I den instruktion som styrelsen fastställt för internrevisionen framgår att internrevisionen särskilt ska granska internkontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Internrevisionen beskrivs närmare på sidan 132 i bolagsstyrningsrapporten.

Uppföljning sker av koncernens informations- och kommunikationsvägar med avsikt att säkerställa att dessa är ändamålsenliga avseende den finansiella rapporteringen.

Struktur för bolagsstyrning

Handelsbankens aktieägare är de som ytterst fattar beslut om bankens styrning. Årsstämman utser styrelse och revisorer. Styrelsen ansvarar inför ägarna för bankens organisation och förvaltning av dess angelägenheter. Revisorerna rapporterar på årsstämman om sin granskning. Modellen beskriver hur bolagsstyrningen är organiserad i Handelsbanken.

1. AKTIEÄGARE

Aktieägares rätt att delta i beslut om Handelsbanken utövas på bolagsstämman, vilken är bankens högsta beslutande organ. Ordinarie bolagsstämman (årsstämman) beslutar om bolagsordning, fastställande av resultat- och balansräkningar, ansvarsfrihet för styrelsen, ny styrelse, nya revisorer samt ersättningar till styrelsens ordförande, övriga styrelseledamöter och till revisorer. Årsstämman beslutar också om riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare.

2. VALBEREDNING

Årsstämman beslutar om formerna för utseende av valberedning. Valberedningen har att bereda och lämna förslag till nästa årsstämman om ordförande och övriga ledamöter i styrelsen samt om arvode till ordföranden och övriga ledamöter. I valberedningens uppdrag ingår att utvärdera styrelsens arbete, i första hand utifrån den rapport som styrelsens ordförande lämnar till valberedningen. Valberedningen föreslår även val av revisorer och arvode till dessa.

3. REVISORER

Revisorerna utses enligt lag av årsstämman för en period om fyra år vilket borgar för kontinuitet och djup i revisionsarbetet. Revisorerna är ansvariga inför aktieägarna på stämman och lämnar sin revisionsberättelse över årsredovisningen samt en muntlig redogörelse på årsstämman om hur revisionen har bedrivits samt hur revisorerna bedömer ordningen och kontrollen i banken. Revisorerna lämnar även information och synpunkter till såväl Revisionsutskottet som styrelsen i sin helhet, vidare till chefen för Internrevisionen och till verkställande direktören.

4. STYRELSE

Styrelsen ansvarar för bankens organisation och förvaltar bankens angelägenheter för ägarnas räkning. Styrelsen ska fortlöpande bedöma bankens ekonomiska situation och se till att banken är organiserad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bankens ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett trygghetssätt. Styrelsen upprättar instruktioner för hur detta ska gå till och fastställer en arbetsordning för styrelsen och en instruktion för verkställande direktören. Av dessa centrala styrdokument framgår hur ansvar och befogenheter fördelas mellan styrelsen som helhet, utskott och kommittéer, samt mellan styrelsen och verkställande direktören. Utöver att utse verkställande direktör, utser styrelsen även vice verkställande direktörer i banken samt chefen för Internrevisionen. Ordföranden ansvarar för utvärdering av styrelsens arbete och delger valberedningen sina bedömningar. Ordförande är Hans Larsson.

5. KREDITKOMMITTÉ

Kreditkommittén beslutar i kreditärenden över den beslutandelimit som gäller för de svenska, nordiska och engelska regionbankernas styrelser samt för kreditkommittén i Handelsbanken International och i dotterbolaget Handelsbanken Finans AB. Ärenden av stor betydelse hänskjuts för avgörande av styrelsen i sin helhet. Kreditkommittén består av styrelsens ordförande, vice ordförandena, verkställande direktören, ordföranden i Revisionsutskottet och tre av styrelsens utsedda styrelseledamöter på cirkulation i tvåårsintervaller samt chefen för Centrala Kreditavdelningen. Regionbankscheferna och chefen för Handelsbanken International är föredragande i Kreditkommittén.

6. ERSÄTTNINGSMOTT

Ersättningsutskottet följer utvecklingen av anställningsvillkor för ledande befattningshavare i andra finansiella företag och utvärderar löpande behovet av marknadsanpassningar av dessa villkor. Utskottet bereder styrelsens förslag till bolagsstämman om riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare liksom styrelsens beslut om sådana villkor för verkställande direktören och chefen för Internrevisionen. Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande jämte två av styrelsen utsedda styrelseledamöter.

7. REVISIONSUTSKOTT

Revisionsutskottet övervakar den finansiella rapporteringen genom att granska alla kritiska redovisningsfrågor och andra förhållanden som kan påverka den finansiella rapporteringens kvalitativa innehåll. Utskottet övervakar även effektiviteten i bankens och koncernens interna kontroll, internrevision och riskhanteringssystem samt de externa revisorernas opartiskhet och självständighet. Utskottet biträder även valberedningen i fråga om val av revisor. Revisionsutskottet består av styrelsens ordförande samt två av styrelsen utsedda styrelseledamöter. En av de senare ska vara utskottets ordförande.

8. VD OCH KONCERNCHEF

Verkställande direktören utses av styrelsen att leda Handelsbankskoncernens verksamhet. För verkställande direktören gäller, förutom instruktioner från styrelsen, reglerna i aktiebolagslagen och i en rad andra författningar om vad som krävs för att fullgöra bankens bokföring, medelsförvaltning och kontroll över verksamheten. Bankens starkt decentraliserade organisation innebär att verkställande direktören arbetar mycket nära linjeorganisationen genom en förhållandevis stor koncernledning. Pär Boman är verkställande direktör och koncernchef sedan 2006.

9. INTERNREVISION

Internrevisionen ska självständigt och oberoende granska Handelsbankskoncernens verksamhet och redovisning. För den transaktionsintensiva verksamhet som bedrivs i en bank är det naturligt att revisionsstrategin har en stark tyngdpunkt på att bedöma och verifiera den interna kontrollen. Internrevisionen sysselsätter drygt 80 medarbetare, varav cirka 35 personer på den centrala revisionsavdelningen och ett 50-tal personer i de affärsdrivande enheterna. Tord Jonerot är chef för Centrala Revisionsavdelningen.

10. KREDITAVDELNING

Bankens centrala kreditavdelning ansvarar för upprätthållandet av bankens kreditpolitik. Det sker huvudsakligen genom beredning av vart och ett av de större kreditärenden som beslutas av styrelsens kreditkommitté eller i styrelsen i sin helhet. Kreditchefen föredrar alla ärenden för verkställande direktören innan de anmäls för beslut. Kreditchefen rapporterar till verkställande direktören och är ledamot i styrelsens kreditkommitté. Olle Lindstrand är chef för Centrala Kreditavdelningen, som omfattar nio medarbetare.

11. RISKKONTROLL

Riskkontrollenheten ansvarar för den samlade interna rapporteringen av koncernens alla väsentliga risker på aggregerad nivå. Ansvaret omfattar kredit-, motparts- och marknadsrisker (ränte-, valutakurs-, aktiekurs- och råvaruprisrisker), operativa-, likviditets- och försäkringsrisker. Riskkontrollens uppgift är att identifiera, mäta och övervaka koncernens risker samt informera styrelse och bankledning om dessa risker så att det ger en allsidig och saklig bild av koncernens risker och analys av hur riskerna utvecklas. Hanteringen av den enskilda risken är däremot en uppgift för den operativa enhet som har ansvaret för kunden eller motparten (kundansvarig) eller ansvaret för att utföra en viss affär (affärsansvarig). Riskkontrollenheten sorterar organisatoriskt under CFO, men chefen för riskkontrollen ska även rapportera sina iakttagelser och slutsatser till verkställande direktören och till styrelsens revisionsutskott. Rolf Marquardt är chef för riskkontrollenheten som sysselsätter 40 personer.

12. COMPLIANCE (REGELEFTERLEVAD)

Compliancefunktionens ansvarsområde är att informera om de risker som kan uppkomma till följd av bristande regelbundenhet. Funktionen ska hjälpa till att identifiera och bedöma sådana risker, biträda vid utformningen av interna regler och att informera bankledningen samt styrelsen i frågor om regelbundenhet. Bankens chefsjurist Ulf Köping-Höggård är koncernansvarig för compliancefunktionen. Complianceansvariga har utsetts inom alla affärsområden och i alla länder där banken är verksam. Sammanlagt cirka 40 medarbetare arbetar helt eller delvis med compliance.

Styrelsen

Namn	Hans Larsson, ordförande	Anders Nyrén, vice ordförande	Fredrik Lundberg, vice ordförande	Pirkko Alitalo, ledamot	Jon Fredrik Baksaas, ledamot	Ulrika Boëthius, ledamot
Befattning	Direktör	VD och koncernchef i AB Industrivärden	VD och koncernchef i L E Lundbergföretagen	–	VD och koncernchef i Telenor ASA	Banktjänsteman
Utbildning	Fil kand	Civilekonom och MBA	Civilekonom och Civilingenjör	Civilekonom	Civilekonom och MBA	Naturvetenskapligt gymnasium
Invald år	1990	2001	2002	2000	2003	2004
Född	1942	1954	1951	1949	1954	1961
Nationalitet	Svensk	Svensk	Svensk	Finsk	Norsk	Svensk
Andra uppdrag	Ordförande i Nobia AB, Attendo Holding AB, Valedo Partners Fund 1 AB. Ledamot i Holmen AB.	Vice ordförande i Sandvik AB. Ledamot i Telefonaktieföretaget L M Ericsson, Ernströmgruppen AB, AB Industrivärden, Svenska Cellulosa AB SCA, SSAB Svenskt Stål AB. Ordförande i Aktiemarknadsbolagens Förening, Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden.	Ordförande i Holmen AB, Cardo AB, Hufvudstaden AB. Vice ordf i NCC AB. Ledamot i L E Lundbergföretagen AB, AB Industrivärden, Sandvik AB.	Ledamot i Lagercrantz Group AB.	Ledamot i Aker ASA, Det norske Veritas (rådet), Doorstep AS, GSMA.	Vice ordförande Finansförbundet.
Bakgrund	1992-1999 VD Nordstjärnan AB. 1989-1991 VD Esselte AB. 1985-1989 VD Swedish Match AB och Ordförande i bl a NCC AB, Linjebuss AB, Bilspedition/BTL AB, Althin Medical AB, Carema AB, Sydsvenska Kemi AB.	1997-2001 Vice VD, Ekonomi- och finansdirektör Skanska. 1996-1997 Dir Markets och Corporate Finance Nordbanken. 1992-1996 Vice VD, Ekonomi- och finansdirektör Securum. 1987-1992 VD OM International AB. 1986-1987 VD STC Venture AB. 1982-1987 Vice VD, Ekonomi- och finansdirektör STC. 1979-1982 Direktör AB Wilhelm Becker.	Verksam inom Lundbergs sedan 1977. Koncernchef i L E Lundbergföretagen AB sedan 1981.	1997-2000 Vice VD Pohjola-Gruppen Abp. 1988-1989 Olika ledningspositioner inom Pohjola-Gruppen. 1986-1988 Direktör i Midland Montagu Aktiebank. 1977-1986 Olika ledningspositioner inom Pohjola-Gruppen. 1975-1976 Analytiker inom Postbanken.	1994-2002 CFO, Executive VP/Senior Executive VP Telenor ASA. 1997-1998 Managing Director Telenor Bedrift AS. 1989-1994 CFO/CEO TBK AS. 1988-1989 Chief Finance Director Aker AS. 1985-1988 Chief Finance Director. Stolt Nielsen Seaway AS. 1979-1985 System consultant/Controller/ Contract Co-ordinator Det Norske Veritas.	Anställd i Handelsbanken sedan 1981. Koncern-klubbordförande, Handelsbanken 1997-2004.
Ersättning	2 825 000 kr	925 000 kr	925 000 kr	800 000 kr	450 000 kr	–
Kreditkommitté Närvaro	Ordförande 12/12	Ledamot 12/12	Ledamot 12/12	Ledamot 12/12	–	–
Revisionsutskott Närvaro	Ledamot 1/2	–	–	–	–	–
Ersättningsutskott Närvaro	Ordförande 6/6	–	–	Ledamot 6/6	–	–
Styrelsemöten Närvaro	14/14	14/14	14/14	14/14	11/14	13/14
Egna och närståendes aktieinnehav	18 600	2 000	2 425 000	2 500	0	3 635, varav 3 635 i indirekt innehav via vinstandelsstiftelsen Oktogonen.
Beroende/oberoende	Oberoende till banken, bankledningen och större aktieägare.	Oberoende till bankledningen. Ej oberoende till större ägare (VD och koncernchef i AB Industrivärden).	Oberoende till bankledningen. Ej oberoende till större ägare (Ledamot i AB Industrivärden).	Oberoende till banken, bankledningen och större aktieägare.	Oberoende till banken, bankledningen och större aktieägare.	Ej oberoende (anställd).

Namn	Pär Boman, ledamot	Tommy Bylund, ledamot	Göran Ennerfelt, ledamot	Sigrun Hjelmqvist, ledamot	Sverker Martin-Löf, ledamot	Bente Rathe, ledamot
Befattning	VD och koncernchef i Handelsbanken	Bankdirektör	VD i Axel Johnson Gruppen AB	Partner och ordförande i Sight Executive Group AB	Direktör	–
Utbildning	Ingenjör och ekonomexamen	Gymnasieutbildning	Fil kand och civilekonom	Civilingenjör och tekn lic	Doctor of Engineering in Technology in Paper and Chemical Pulping, Fil doctor hc	Civilekonom och MBA
Invald år	2006	2000	1985	2003	2002	2004
Född	1961	1959	1940	1956	1943	1954
Nationalitet	Svensk	Svensk	Svensk	Svensk	Svensk	Norsk
Andra uppdrag	Ordförande i Svenska Bankföreningen.	Ordförande i Stiftelsen Oktogonen. Ledamot i Ljusdals kommuns näringspolitiska stiftelse, Närjus.	Ordförande i Axfood AB.	Ledamot i E.ON Sverige AB, RAE Systems Inc, Audiodev AB, Micronic Laser Systems AB, Symsoft AB, Seamless Distribution AB, Silex AB, Atea ASA.	Ordförande i Svenska Cellulosa AB SCA, Skanska AB, SSAB Svenskt Stål AB. Vice ordförande i Telefonaktiebolaget LM Ericsson, AB Industrivärden och Svenskt Näringsliv.	Ordförande i Ecohz ASA och Powel ASA. Ledamot i Kongsberg Automotive ASA, Norsk Hydro ASA, Choice Hotels Scandinavia AS.
Bakgrund	2002-2005 Vice VD, Chef för Handelsbanken Markets. 1998-2002 Vice VD, Chef för Regionbank Danmark, Handelsbanken. Anställd i Handelsbanken sedan 1991.	Anställd i Handelsbanken sedan 1980. Kontorschef i Handelsbanken sedan 1992.	Fr o m 1966 innehaft olika uppdrag och tjänster inom Axel Johnson Gruppen med ett avbrott för Wells Fargo, San Francisco, USA 1971-1972.	2000-2005 Partner & Investment Mgr Brainheart Capital KB. 1998-2000 VD Ericsson Components AB. 1979-2000. Diverse befattningar inom Ericsson-koncernen.	1977-2002 Verksam inom Svenska Cellulosa AB SCA i olika ledande befattningar.	1999-2002 Vice koncernchef Gjensidige NOR (VD livbolag, ordf Fond- och Kapitalförvaltn bolag). 1996-1999 VD Gjensidige Bank AS 1993-1996 VD Elcon Finans AS. 1991-1993 vice VD Forenede Forsikring. 1989-1991 Ekonomidir Forenede Forsikring. 1977-1989 Kredit- och ek chef E.A. Smith AS.
Ersättning	–	–	450 000 kr	800 000 kr	875 000 kr	575 000 kr
Kreditkommitté Närvaro	Ledamot 12/12	Ledamot 12/12	–	Ledamot 8/8	Ledamot 10/12	–
Revisionsutskott Närvaro	–	–	–	–	Ordförande 5/5	Ledamot 4/5
Ersättningsutskott Närvaro	–	–	–	Ledamot 6/6	–	–
Styrelsemöten Närvaro	14/14	14/14	13/14	13/14	14/14	11/14
Egna och närståendes aktieinnehav	5 171, varav 3 671 i indirekt innehav via vinstandelsstiftelsen Oktogonen.	14 340, varav 13 396 i indirekt innehav via vinstandelsstiftelsen Oktogonen.	65 000	1 000	4 000	1 330
Beroende/oberoende	Ej beroende (anställd).	Ej beroende (anställd).	Oberoende till banken, bankledningen och större aktieägare.	Oberoende till banken, bankledningen och större aktieägare.	Oberoende till banken och bankledningen. Ej oberoende till större ägare (Ledamot i AB Industrivärden).	Oberoende till banken, bankledningen och större aktieägare.